

Občanská zpravodaj

číslo 5/91

MĚSÍČNÍK OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA VE BŘEHÁCH

cena 3,- Kčs

VÝLET DO DĚJIN ŠKOLY

V každém čísle Občanského zpravodaje vás seznamujeme s historií naší vesnice. K naší obci patří také škola. Její historické kořeny sice nesahají do úctyhodné hloubky několika století, nicméně i její dějiny jsou velmi zajímavé.

Původně chodily děti ze Břehů do školy do Lohenic. Kdy se začalo v této škole vyučovat a který učitel byl první, nepodařilo se zakladateli školní kroniky na Výrově Antonínu Skálovi v roce 1869 zjistit, nebylo již pamětníků ani zápisů.

Když se měla škola začátkem 19. století v Lohenicích zříditi, spojily se tři osady: Lohenice, Břehy (v kronice uváděno "Břeh") a Mělice. Tyto tři obce měly společně vydržovati školu i učitelskou sílu. V prvním dochovaném záznamu z roku 1820 jsou povinnosti určeny takto: Lohenice 36 zlatých, 1 korec pole k užívání učiteli v částce 10 zl. a 1 fůra sena v ceně 10 zlatých. Obec Břehy platila v té době z 22 školních dítek částku 24 zl. 32. kr. a obec Mělice paušálem 10 zl. školného.

Tato škola v Lohenicích s jednou třídou byla podučitelská. Za Matěje Topolského 7. listopadu 1832 vyhořela. Na to najali občané

od tamějšího Josefa Bartoně třídu a byt pro učitele za roční nájemné 20 zl. Poněvadž osadníci platili panu Bartoňovi liknavě, smlouvu jim po roce 1838 vypověděl. Jinou místnost v Lohenicích nenašli, proto byla škola přeložena do chaloupky rolníka Václava Štěpánka ve Břehách, č. p. 34. V té době byl podučitelem Emanuel Novák z Přelouče. Po několika letech vyučování v chaloupce u Štěpánků se začalo pomýšlet na stavbu nové školy.

2. ledna 1840 přišla komise od vrchního úřadu z Pardubic, aby vybrala vhodné místo. Téměř každoročně se Labe na jaře rozvodňovalo, proto se nová škola nemohla stavět ani v Lohenicích ani ve Břehách, poněvadž děti musely dlouhou dobu školu zanedbávat. Bylo tedy vyhlédnuto místo na panském pozemku na Výrově. Osadu Mělice přiškolili ke škole v Živanicích a odtud na Výrov přeškolili osadu Přelovice. Protože osada Výrov patří pod katastrální obec Břehy, obdržela škola domovní číslo 40.

Ke stavbě nové školy dali občané přiškolených obcí ruční práci a všechn dovoz materiálu. Ostatní podnikl vrchní úřad v Pardubicích co patron školy.

Pokračování

-nov-

CAUSA "PŘESTUPKOVÝ ZÁKON"

§21 Přestupky proti pořádku ve státní správě

1. Přestupku se dopustí ten, kdo:
  - a) neoprávněně zhotoví reprodukci ceniny nebo neoprávněně zhotoví předmět, který by mohl být zaměněn s ceninou
  - b) úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj orgánu státní správy
  - c) úmyslně neoprávněně užívá vědeckou nebo uměleckou hodnotu nebo titul absolventa vysoké školy
  - d) úmyslně zničí, poškodí nebo neoprávněně odstraní nebo poruší úřední uzávěru nebo úřední značku
  - e) úmyslně zničí, poškodí nebo neoprávněně odstraní veřejnou vyhlášku nebo pozmění její obsah
  - f) úmyslně podá nepravdivou nebo neúplnou svědeckou výpověď ve správním řízení nebo úmyslně uvede nepravdivý údaj v čestném prohlášení u orgánu státní správy
  - g) úmyslně neoprávněně vystupuje jako veřejný činitel
  - h) úmyslně nedodrží omezující opatření uložené v přestupkovém řízení
2. Za přestupek 1 a) až c) lze uložit pokutu do 1 000 Kčs a za přestupek podle 1 d) až h) pokutu 3 000 Kčs.

§22 Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu
Tyto přestupky jsou v kompetenci policie.

§23 Přestupky na úseku dopravy a silničního hospodářství

1. Přestupku se dopouští kdo:
  - a) úmyslně zničí, poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění, zakryje, přemístí nebo umístí dopravní značku, patník, návěstidlo, signální znak, signální nebo návěstní zařízení, informační zařízení pro cestující, vyvěšený jízdní řád, označení zastávky veřejné dopravy nebo jiného dopravního zařízení
  - b) uzavře bez povolení pozemní komunikaci nebo překročí lhůtu stanovenou pro uzavírku nebo

pro zvláštní užívání pozemní komunikace

- c) provozuje nepovolenou činnost v ochranném pásmu dráhy a pozemní komunikace
  - d) poruší obecně závazný předpis pro stavbu či provoz letadel včetně kluzáků
  - e) nesplní povinnost uloženou státním orgánem ke zdolání mimořádných přepravních potřeb
  - f) provozuje dopravu bez povolení
  - g) ohrozí bezpečnost nebo plynulost železničního, leteckého nebo plavebního provozu
  - h) poruší předpis pro dopravu nebo přepravu nebezpečných věcí
  - ch) poškodí pozemní komunikaci tak, že způsobí závadu v její sjízdnosti nebo schůdnosti
  - i) úmyslně poškodí dopravní stavbu nebo zařízení, které je součástí této stavby
  - j) odmítne podrobit se dechové zkoušce na alkohol, jestliže se tak stalo v souvislosti s řízením železničního, leteckého nebo plavebního provozu
2. Za přestupek podle odstavce 1 a) až f) lze uložit pokutu do 3 000 Kčs a za přestupek g) až j) pokutu do 5 000 Kčs.
- §24 Přestupky na úseku podnikání
1. Přestupku se dopustí ten, kdo:
    - a) poškodí jiného na ceně, jakosti, množství nebo hmotnosti při prodeji zboží nebo poskytování služeb
    - b) v obchodě nebo při jiném podnikání zpracovává, prodává nebo v souvislosti s tím skladuje nebo po provedené opravě či úpravě vydává zboží z drahých kovů, které neodpovídá právním předpisům o jeho povinném přezkoušení nebo úředním označení
    - c) padělá nebo úmyslně zneužije úřední značku pro zboží z drahých kovů
    - d) neoprávněně provozuje obchodní, výrobní, či jinou výdělečnou činnost
  2. Za přestupek odstavce 1 a) a b) lze uložit pokutu do 5 000 Kčs a za přestupek c) a d) pokutu do 10 000 Kčs.

ZPRÁVY OBECNÍHO ÚŘADU

OZNÁMENÍ

Obecní úřad znovu oznamuje, že hledá pro úklid obce schopného pracovníka. Blíží se rekreační sezona a bylo by více než dobré, aby naše obec byla čistá a pěkně upravená. Práce je dost a chceme dát pracovní příležitost především (třeba jen dočasnou) některému z nezaměstnaných občanů naší obce. Dokud takového pracovníka nezískáme, prosíme všechny občany, aby kromě úklidu chodníků uklízeli i své nejbližší okolí. Vždyť ani vám jistě není lhostejné, jak vesnice vypadá. Děkuje

---

Mnozí z vás byli přítomni při **SLAVNOSTNÍM SLIBU JUNÁKA,**

který se konal v areálu autokempu dne 4.5.

Někteří tomuto sdružení mladých fandí, jiní k němu důvěru nemají. Junák je pouze v začátcích, přesto všichni, kdo se slibu zúčastnili, byli spokojeni s atmosférou i organizací. Pokud bychom mohli vidět junáky v plné parádě - v krojích, jistě by byl celkový dojem ještě lepší.

Jediná prodejna junáckých potřeb je v Praze.

Proto hledáme touto cestou **SOUKROMÉ PODNIKATELE -- ŠVADLENY,**

které by měly zájem o osobní výdělek i o příjem pro obec. Naším záměrem by bylo zajistit pro Junáka výrobu krojů, případně objednávkovou a zásilkovou službu, která by v těchto začátcích byla potřebná. Obecní úřad je připraven případnému zájemci nebo zájemcům vyjít ve všem vstříc - hlavně při shánění a nákupu materiálu.

Věříme, že doba, během níž se přihlásí první zájemce, nebude příliš dlouhá.

-be-

Neustále dochází k porušování vyhlášky č.1/91 Obecního úřadu ve Břehách majiteli psů. Proto upozorňujeme, že je zakázáno:

nechat psy znečišťovat chodníky, cesty a silnice, parky, trávníky a hřiště

přivádět psy na dětská hřiště, pískoviště, cvičiště užívaná školou, do kempu a na koupaliště, nechat psy pobíhat volně na veřejných prostranstvích.

Dále jsou majitelé psů povinni:

na veřejných prostranstvích vodit psy na vodítku a opatřené náhubkem

dbát, aby psi neznečišťovali chodníky, vozovky, trávníky na veřejných prostranstvích a ostatní veřejná místa

odstranit zvířecí výkaly z výše uvedených míst.

Majitelé, kteří nebudou dodržovat tato nařízení, budou pokutováni. Volně pobíhající psi budou odchyceni a utraceni na náklady majitele.

**HLEDÁTE MOŽNOST VÝHODNÉ INZERCE?
OBČANSKÝ ZPRAVODAJ JE TU PRO VÁS !**

POMOC SOUKROMÝM PODNIKATELŮM

Obecní zastupitelstvo se na své poradě rozhodlo poskytovat soukromým podnikatelům, kteří chtějí podnikat na území naší obce, finanční výpomoc. Jedná se o časem a výší omezené půjčky s výhodnou úrokovou sazbou 12% za rok. Podmínkou je investování těchto prostředků do služeb nebo výroby v naší obci. Zájemci se mohou hlásit o bližší informace u ved. finanční komise pana Vančury, u starosty obce pana Němce nebo u místostarosty pana Beneše, pokud možno v úředních hodinách na Obecním úřadě.

V minulé kapitole jsme dějiny naší obce skončili v době, kdy byl u moci král Matyáš. Po jeho smrti v roce 1619 si Čechové zvolili "zimního krále" Fridricha Falckého, který ke svému majetku připojil i zboží pardubické, spravované v té době hejtmanem Břeňkem Ježovským. (Jen pro zajímavost, věrnost, kterou Fridrichovi zachovával ho po jeho útěku stála dvě třetiny majetku.)

Po bitvě na Bílé hoře, 8. 11. 1620, uprchl zbabělý král z Čech a zemi ponechal svému osudu. Ferdinand II, který pak zemi opanoval, přikročil k tvrdému potrestání Čechů. Císařské vojsko se dalo do loupení a plundrování země, lid byl mučen a ožebračován a násilně obrácen na víru katolickou. Svému osudu nešla ani obec Břehy. Četní osadníci ji opustili a ti zamožnější zakládali své peníze v naději, že se pro ně opět vrátí. Tak byl také zakopán a 25. 7. 1910 nalezen poklad zlatých a stříbrných mincí ze 17. století na mlýnských pozemcích u Výrova.

Pardubické panství přešlo po útěku Fridricha Falckého ze země do rukou Ferdinanda II. Přeloučským konšelům, kteří chtěli opět potvrdit svá městská privilegia, to dalo moc práce a stálo je to mnoho peněz. Proto si půjčili od výrovského mlynáře Václava Rokosa 100 kop míšeňských. Purkmistr i konšelé slíbili splatit tento dluh na sv. Havla roku 1631. (Mělo by se to ověřit. Možná bychom to mohli vymáhat).

V létech 1630 a 1632 řádl u nás mor a nastala taková bída, že lid hladem umíral. Pro všeobecnou nouzi, požáry a průchody vojska byli poddaní nuceni prodávat své pozemky, aby mohli zaplatit kontribuce.

Roku 1637 nastoupil po Ferdinandovi II jeho syn Ferdinand III. Za jeho vlády vtrhli do Čech Švédové, v jejichž vojsku bylo mnoho českých exulantů. Jedním z hejtmanů, který ve švédském vojsku sloužil a pobýval v naší oblasti, byl plukovník hrabě Zdeněk z Hodic. Švédové se v našem kraji zdrželi asi 13 dní a za tu dobu vymohli na obyvatelstvu téměř všechno obilí,

seno a slámu. Pak ještě 17. října 1645 zapálili hrad Kunětickou horu.

Třicetiletá válka skončila podepsáním vestfálského míru 24. 10. 1648. Během ní zanikly celé vesnice pole byla zpuštěna, stav země byl žalostný. Počet obyvatelstva poklesl asi na jednu třetinu, tj. asi na 800 tisíc obyvatel, a navíc se znovu dostavil mor.

Obec Břehy vyšla z třicetileté války celkem dobře. Ze 16 gruntů jen dva byly vypálené a opuštěné. Mlýn na Výrově byl zpuštěn a oba mlýny na Labi byly zcela zničeny. Výrovský mlýn byl znovu zbudován a za tři roky po skončení 30leté války měla obec opět již 16 trvalých osadníků a podle sčítání majetku celkem 622 strychy polností.

Po skončení vlády Ferdinanda III. se jí ujal jeho syn Leopold I. Byl mírné, smířlivé povahy a chtěl vést duševní život. Byl ale nucen téměř celé své panování vést válku. Za jeho vlády opět vypukl mor. Při nedostatku zdravotní péče a zdravotního materiálu se nákaza rychle šířila a řádila v zemi celý rok. Počet obětí moru činil v roce 1679 v přeloučské farnosti 54 osob, většinou dětí. V říjnu zemřelo 18, v listopadu 32 a v prosinci 4 osadníci. Hřbitov, zřízený v Přelouči ve 13. století, přestal stačit a tak se městská rada rozhodla založit nový, na východní straně města, kde se nalézá dosud.

Díky bohu nám snad mor již nehrozí a tak se snad ve zdraví dočkáme dalšího pokračování v příštím čísle. -ec-

S OHLEDEM NA ZAČÁTEK "DOVOLENKOVÉ" SEZÓNY PROSÍME VŠECHNY, KDO CHTĚJÍ UVEŘEJNIT PŘÍSPĚVEK NEBO MAJÍ ZÁJEM O INZERCÍ V ČERVNOVÉM ČÍSLE ZPRAVODAJE, ABY PŘEDALI SVÉ MATERIÁLY DO 6. 6. NA OBECNÍ ÚŘAD NEBO NA ADRESU LENKA VOMLELOVÁ NERUDOVA 235 PRO VČASNÉ ZAJIŠTĚNÍ ČÍSLA ČERVENCOVÉHO PROSÍME PŘÍSPÍVATELE, ABY SVÉ ČLÁNKY ODEVZDALI TAMTĚŽ DO KONCE ČERVNA.
DĚKUJEME ZA POCHOPENÍ.

Opět jsem otevřela Munzarovu knihu

MEDARDOVA KÁPĚ

a zalovila v záplavě rčení a pranostik.

Dny na přelomu května a června jsou na pranostiky velmi bohaté. Milovníky vinného moku jistě potěší, že Urban (25.5.), není-li provázen deštěm, předpovídá úrodu vína. Ovšem pozor! Po tomto datu očekávejme příchod tzv. malých ledových mužů, Filipa a Bedy (26. a 27.5.).

Svatodušní svátky, zvané též letnice, jsou svátky pohyblivé. Teoreticky připadá Hod boží svatodušní (Neděle svatodušní) a Pondělí svatodušní na 27. a 28.5. Ovšem v úvahu připadá kterékoli datum v rozmezí od poloviny května do poloviny června. Předpovědi letnicové nás upozorňují, že na svatého Ducha není radno odkládat kožucha do almary. Další pranostiky jsou značně rozporuplné. Jedny slibují po deštivých letnicích úrodu žita, jiné naopak prorokují po sváteční přepršce této plodině zkázu.

Nadějněji zní předpověď vztahující se k 6. červnu, která tvrdí, že o svatém Norbertu chladna jdou k čertu.

Boží tělo (přibližně 7.6.) je dalším pohyblivým svátkem a proto jsou jeho pranostiky stejně nespolehlivé jako letnicové.

Zato Medard (8.6.) nás zaplavuje proudy deště a potoky pranostik, které jsou ovšem natolik známé, že se jimi nebudeme blíže zaobírat. Svatý Barnabáš (11.6.), jakož i Vít (15.6.) nám též slibují dlouhodobé deště.

Oproti tomu na svatého Aloise (21.6.) poseč louku, neboj se! Bohužel, žádná předpověď se nevztahuje k tomuto datu jako ke dni letního slunovratu. Na začátek astronomického léta upozorňují až dny následující - 23. a 24. červen (Na svatou Agripu odpočivej jen ve stínu, na svatého Jana Křtitele běží slunce k zimě a léto k horku, na svatého Jana otvírá se létu brána,...). Jiné svatojánské pranostiky jsou věrný medardovskému odkazu stejně jako prognózy ostatních červenových svatých. Jedinou výjimkou mezi "deštivými" svatými je svatý Jan Burian (26. červen), který bez cepu mlátí, a

pro potěšení své i zahrádkářovo nám sešle kroupy.

Máte-li dovolenou naplánovanou právě na červen, přibalte do batohu také pláštěnku a holínky.

LVo

KDYŽ SE ŘEKNE...

... "vlčák", objeví se vám před očima nejspíš statný černý nebo hnědočerný pes, mezi kynology označovaný zkratkou NO. Těžko vysvětlovat lidem, jak mylná je myšlenka, že vlčák a německý ovčák jedno jsou. Diskuse na toto téma probíhá většinou následovně:

"Jé, to je krásnej vlčák!"
"To není vlčák, to je německý ovčák."
"Tomu nerozumíte, přeci poznám vlčáka!"

A tak já po patnácti letech práce se psy zapláču nad svou neznalostí a majitel onoho "vlčáka" vypadajícího jako ten nejtypičtější NO zdrceně zahazuje průkaz původu a žehrá na chovatele a rozhodčí, kteří mu po léta zatajovali pravý původ a plemeno jeho miláčka.

Ještě pikantnější je pak tato debata třeba na výstavě, kde se v kruhu předvádí stovka německých ovčáků.

Je to asi stejná situace, jako když někdo v ZOO u výběhu zeber přesvědčuje účastníky zájezdu - pracovníky chuchelského závodiště, že ti pruhovaní koníčky běžně běhají dostihy.

Vlčák opravdu existuje. A hnedle ve dvou "provedeních" - saarlooský a československý. Jde o dvě samostatná mezinárodně uznaná plemena.

Československý vlčák se od německého ovčáka liší nejen povahou (zůstalo mu něco z vlčí letory), ale i stavbou těla (ovšem tzv. vlkošedá barva se vyskytuje i u NO). Je velmi vytrvalý a všestranně upotřebitelný. Běhá vytrvalostní závody na 100 km, uplatní se i ve sportu saňovém, skládá zkoušky ze služebního výcviku. To vše ovšem po důkladném tréninku a při odpovídající péči. Tolik tedy jedno malé vysvětlení všem, kteří se mne na tuto problematiku ptají.

L. Vomlelová

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V červnu oslaví zlatou svatbu.
manželé Bradovi

Všem oslavencům srdečně
blahopřejeme.

INZERCE

SLUŽBY NABÍZÍ:

=====
soudní znalec v oboru ekonomika,
odvětví ceny a odhady nemovitostí

Ing. Jindřich KRPATA
Břehy 104

MÁTE ZÁJEM SPOLUPRACOVAT
S OBČANSKÝM ZPRAVODAJEM ?
VAŠE PŘÍSPĚVKY OČEKÁVÁME NA ADRESE
LENKA VOMLELOVÁ NERUDOVA 235
NEBO NA OBECNÍM ÚŘADĚ

INFORMACE

ZAJÍMAVOSTI

RADY

MALÁ RADA - VELKÁ POMOC

Plech, na němž pečeme, nejlépe vyčistíme ještě za tepla. Posypeme jej solí a vyčistíme hedvábným papírem. Nikdy nepoužijeme papír novinový.

Sýr v nádobě nebude plesnivět, když k němu přidáme kostku cukru.

Do práškového cukru nebo soli na sypání přidáme několik zrněk rýže, aby zabránily zvlhnutí.

Mezi jednotlivé kousky porcelánového nádobí, které často nepoužíváme, dáme papírové ubrousky. Tím chráníme nádobí před poškozením.

Sklenice, které do sebe zapadly a nejdou vytáhnout, uvolníme, když spodní sklenici postavíme do teplé vody a do horní nalijeme vodu studenou.

Zašlé stříbrné předměty čistíme v nádobě, do které vložíme plíšek z hliníku nebo kousek alobalu. Zalijeme vařící vodou se sodou. Stříbro zbělí do původní stříbrné barvy. -ml-

BYLINKOVÁ ABECEDA

ALOE - prášek aloeový na špičku nože svařený se lžičkou medu čistí žaludek. Čaj z aloe, bezových květů, něco pískavice a fenýklu dává dobré projímadlo (pít v malých dávkách). Častější vnitřní užívání aloe škodí při zlaté žíle, při zánetu ledvin, při měsíčkách přivodí velké krvácení a při těhotenství i potrat. Dáš-li do horké vody trochu prášku z aloe a zamícháš, máš vodičku na oči, které jsou zakaleny a překrveny. Hnisá-li rána a maso zahnívá, vymývej vodičkou aloeovou neb přilož v ní smočené pláténko. Když vřed nechce se hojit, posyp jej aloeovým práškem (hustě a silně) a ovaž pak kouskem plátna.

Podle knížky Byliny léčivé z roku 1899 Š. Kneippa sepsal J. Ježek